Project Work 2017

"The Role of Sarva Shiksha Abhijan on the primary Education of Barpak Gaon Panchayat in Morigaon District (Assam)"

Student's Details

SAMALA BISWAS

Mayang Anchalik College

B.A.6th Semester

Sub: Education (Major)

Examination Code: A-14340

Examination Roll No : 0102

The Supervisor

Reza Shadullah Ahmed

(Education Department)

Assistant Professor

Mayang Anchalik College

P.O.-Rajamayong

Dist.: Morigaon(Assam)

Pin- 782411

Format for Evaluation of Project Work

1. Name of the Student : Samala Biswas
2. G.U. Registration No. : 002003 of 2014-15
3. G.U. Examination Code No. : A-14340
4. G.U. Roll No. : 0102

Name of Subject : Education (Major)

Session : B.A. 6th Semester/ 2017

Title of the Project Work : "The Role of Sarva Shiksha Abhijan on the Primary Education of Barpak Gaon Panchayat in Morigaon District (Assam)"

Evaluation of Project Work

Maximum Marks	Awarded Marks
50	40

Deptt. Of Education
Mayang Anchalik College
Date.....

CONTENTS

UNIT	DESCRIPTION	PAGE NO.
UNIT - I	INTRODUCTION	
	I.I — INTRODUCTION I.II — MEANING OF SSA I.III — FRAMEWORK OF THE PROGR-AMME OF SSA I.IV — BROAD STRATEGIES OF SSA I.V — CHARACTERISTICS OF SSA I.VI — ROLE OF NON-GOVT. ORGANI-SATION IN SSA	1-21
UNIT(II)	RE-VIEW THE RELATED	21
UNIT(III)	PLAN AND PROCEDURE	
	III.I — FORMULATION OBJECTIVES OF TOPIC III.II — OBJECTIVES III.III — COLLECTION OF DATA III.IV — DELIMITATION OF COLLEC-TING AREA III.V — SAMPLE III.VI — TOOL USED	22-29
UNIT(IV)	DATA THEIR ANALYSIS AND RESULT	
	IV I — DATA ANALYSIS IV.II — RESULT OF DATA	29-38
UNIT(V)	INTERPRETION AND DISCUSSI-ON OF RESULT, CONCLUSSION	
	V.I — INTERPRETION V.II — DISCUSSION OF THE RESUTT AND CONCLU-SSION	39-43

The role of Sarvashika Abhiyan on the primary Education of Borpak Gaon panchayat in Morigaon District (Assam)

*(IDENTIFICATION OF THE TOPIC)

(বিষয়ৰ পৰিচয়)

কাৰণ বা প্ৰসঙ্গ ঃ বৰ্তমান সময়ত সাক্ষৰতাৰ হাৰ বিচাৰিলে সাক্ষৰতা বহুলাংশ সন্তোষজনক হয়। কিন্তু বিদ্যালয়ত ভৰ্তি হোৱা শিক্ষাৰ্থীসকলৰ সংখ্যা লাভ সংখ্যাৰ বাবে শিক্ষা বিস্তাৰত সমস্যা সমূহ নতুন ৰূপত দেখা দিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে।

সাৰ্বজনীন শিক্ষা বিস্তাৰৰ লগত প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ শিক্ষাৰ গুণগত মান বৃদ্ধি কৰাটো হৈছে প্ৰাথমিক শিক্ষা বিস্তাৰ। এই প্ৰাথমিক শিক্ষা বিস্তাৰক পূৰ্ণ সফলতা দিবলৈ যাবলৈ বৰ্তমান সময়ত হোৱা হোৱাটোৱে সামাজিক তথা বৈজ্ঞানিক সমস্যাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিব লাগে। শিক্ষা-

- যিদৰে সকলো প্ৰাথমিক শিক্ষা ব্যৱস্থাত সৰ্বশিক্ষা অভিযান (SAS) নামৰ আঁচনি গ্ৰহণ কৰিছে।

প্ৰাচীন কালৰে পৰাই প্ৰাথমিক শিক্ষা ব্যৱস্থাক ভাৰতীয় কপ দিবৰ বাবে প্ৰাথমিক শিক্ষা ব্যৱস্থাত নতুন নতুন আঁচনিৰ প্ৰয়োগ ঘটোৱা আহিছে। তাৰে মিতিৰত SAS হৈছে বৰ্তমান শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ অন্যতম উল্লেখযোগ্য আঁচনি। প্ৰাথমিক শিক্ষা ব্যৱস্থাক পূৰ্ণতা প্ৰদানৰ বাবে এই আঁচনিখন হৈছে অন্যতম গুৰুত্বপূৰ্ণ আঁচনি। এই আঁচনিৰ মূল উদ্দেশ্যসমূহ হল —

১/ প্ৰাথমিক শিক্ষাক সাৰ্বজনীন কৰাৰ বাবে।

২/ অসম্পূৰ্ণ ভাৰতবৰ্ষত গঢ় দিব উচিত গুণগত প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ দাবীৰ প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়া।

৩/ প্ৰাথমিক শিক্ষাক ছাত্ৰৰ সকলো শ্ৰেণীৰ লোকে সুবিধা লাভ কৰা।

৪/ প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ মানদণ্ড উন্নত কৰা।

-তাই এক বিস্তৃত লক্ষ্য আর উদ্দেশ্য আগত বার্ষ ছাত্র-ছাত্রীদের কন্যাশ্রীবাদ অনুষ্ঠান, বিদ্যালয়সমূহ পরিচালনার জন্যনীতি, চব ঘণ্টি অঞ্চলের শিক্ষার জন্যনীতি, শিক্ষক, অভিভাবক সংস্থা, জনজাতীয় ছাত্রদের পরিষদ, মাতৃ সংস্থা, ইত্যাদিকে প্রাথমিক বিদ্যালয়ের পরিচালনার সাথে সরাসরি ভাবে জড়িত করার চেষ্টাও প্রাথমিক শিক্ষা পুনর্গঠন তথা শিক্ষার অধিকার আইন বাস্তবায়ন এবং যথার্থের জন্যই বাঞ্ছনীয়।

UNIT - I

INTRODUCTION

I.I. INTRODUCTION (অবতৰণিকা) :- প্ৰাথমিক শিক্ষা হৈছে আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ একলো পৰ্যায়ৰে ভিত্তিস্বৰূপ বা চেতেঁ স্বৰূপ। এই আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ অৰ্থাৎ আমাৰ দেশত প্ৰচলিত হৈ থকা 10+2+6 প্ৰণালী পৰ্যায়ৰ তেনেকুৱা প্ৰাথমিক পৰ্যায়টোৱেই হৈছে প্ৰাথমিক শিক্ষা। প্ৰাথমিক শিক্ষাক দেশৰ একলো শ্ৰেণীৰ লোকে গ্ৰহণ কৰিবলৈ সুবিধা লাভ কৰা উচিত। তাৰোপৰি প্ৰকৃত গণতান্ত্ৰিক নীতি আদৰ্শৰে গঢ়িবৰ লোৱাটোৱে অসাম্য জীৱনৰ পূৰ্ণ পৰিণত বাবেও একলো লোকে প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ দ্বাৰা শিক্ষিত হোৱা উচিত। প্ৰাথমিক শিক্ষাই মানুহৰ অৰ্থ আধ্যাত্মিক আৰু সাংস্কৃতিক জীৱনৰ প্ৰতিগ্ৰাহ্য বিকাশ আৰু উন্নতিত বিশেষভাৱে সহায়তা যোগায়। জীৱন প্ৰতিগ্ৰাহ্য সুন্দৰ ভাৱে পৰিচালনা কৰাৰ বাবে নিজৰ অধিকাৰত আৰু দায়িত্বভাৱ [illegible] প্ৰাথমিক শিক্ষাই নাগৰিকসকলক প্ৰয়োজনীয়

অর্থাৎ দাবি হবে। ১৮৫৮ সাল
শুধুমাত্র শিক্ষা সম্পর্কিত হোক তাহলে
তাই শিক্ষা বাধ্যতামূলক করার বাবে
আন্দোলন করার প্রয়োজন আগবাড়েনি।

১৮৮৫ সাল থেকে জাতীয়
কংগ্রেস প্রতিষ্ঠিত হওয়ার পিছন
ভারতীয় জাতীয় জনজীবনটা এক নতুন
জোয়ার আসে। সেখানে ভারতীয় সমাজ
সেবী কেইবাটের অহর্নিশ মুন্সাইদে
দ্বারা ইসারিয় বস্তিগুলো আর দ্বারা
হিন্দুগুলোর শাস্তার বাদে প্রাথমিক
শিক্ষার বাবে আন্দোলন আরম্ভ করিলে।
মূলত সেকারণে ১৯০৬ সাল প্রাথমিক
শিক্ষা বাধ্যতামূলক করার বাবে তখন
সিদ্ধান্ত গ্রহণ করে যদিও ই সেইটা
কার্যকরী নহল।

* গোখলের প্রচেষ্টা :- ভারতীয়
জাতীয়তাবাদী সেতা গোপাল কৃষ্ণ
গোখলেই প্রথম বাধ্যতামূলক প্রাথমিক
শিক্ষার বাবে রাজকীয় আইন প্রণয়ন

১৯২০ আৰু ১৯২১ লৈকে দুবাৰ দুটাকৈ প্ৰস্তাৱ উত্থাপন কৰিছিল। তেওঁ প্ৰস্তাৱ কৰিছিল যে মিডিলস্কুল অৰ্থাৎ ৬-১০ বছৰৰ শিশুৱে লৰা-ছোৱালীয়ে শিক্ষা গ্ৰহণ কৰে তাত বাধ্যতামূলক শিক্ষা প্ৰৱৰ্তন কৰিব লাগে। দ্বিতীয়তে তেওঁ কৈছিল যে কেনেবা অন্ততঃ বাধ্যতামূলক শিক্ষা প্ৰৱৰ্তন কৰা হয় আৰু তাক ফিউ কৰিব স্থানীয় কৰ্তৃপক্ষই। গোখলেৰ তৃতীয় প্ৰস্তাৱটো কাৰণত বাতিল হৈ যায়।

ব্ৰিটিশ শাসনাধীন ভাৰতবৰ্ষত আৰ্থনীতিক শিক্ষাৰ সুবিধাৰ অধীনত আমি দেখা যে স্বাধীনতাৰ পূৰ্বৱৰ্তী অসমছোৱাৰ পৰাই ভাৰতবৰ্ষৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাত প্ৰাথমিক শিক্ষাক বাধ্যতামূলক কৰি অহাৰ চেষ্টা কৰা হৈছিল। দেশ স্বাধীন হোৱাৰ পিছত অনুবিধানৰ ৪৫ নং অনুচ্ছেদত বাধ্যতামূলক প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ কথা কোৱা হৈছে। তখন দেশৰ প্ৰস্তুতকৰ

বর্তমানলৈকে প্ৰাথমিক শিক্ষাক বাধ্যতামূলক কৰাৰ বাবে বিভিন্ন প্ৰচেষ্টা লোৱাৰ সত্ত্বেও ইয়াৰ উপযুক্ত বিকাশ আৰ্জিত অধুৰ হৈ ৰৈ গৈ আছে।

অৱশ্যে ১৯২৮ চনত বোম্বে প্ৰদেশ আৰু পৰৱৰ্তী অৱস্থাত আন কেইটা-আন প্ৰদেশত বাধ্যতামূলক প্ৰাথমিক শিক্ষা আইন প্ৰণয়ন গ্ৰহণ কৰা হয়। লগতে বেয়াখলেৰ প্ৰচেষ্টা ব্যৰ্থ হয় যদিও ১৩তম কাৰ্যসূচী ভাৰতবাসীৰ মনত শিক্ষাৰ প্ৰতি এক গভীৰ স্পৃহা জগাই তুলিলে। ইয়াৰ পৰৱৰ্তী অৱস্থাত ১৯৬৭ চনত হৰিয়াণাৰ শিক্ষাৰ মহাপৰিচালকে প্ৰাথমিক প্ৰচেষ্টাত প্ৰাথমিক শিক্ষাক বাধ্যতামূলক কৰাৰ দাবী উত্থাপিত কৰা হয়।

ইয়াৰ পিছত ১৯৪৭ চনত ভাৰত স্বাধীন হোৱাৰ পিছত ১৯৫০ চনত কাৰ্যকৰী হৈ থকা ভাৰতীয় সংবিধানৰ ৪৫ নং অনুচ্ছেদত বাধ্যতামূলক প্ৰাথমিক শিক্ষা কাৰ্যকৰী কৰা যদি দৃঢ় পদুৰাৰ

পরিণত হলে কার্য বাস্তবায়িত করি তোলার
লক্ষ্যে একটি পরিকল্পনা প্রণয়ন করা হয়।
সংবিধানের ধারা অনুসারে ১৯৬০ সালের
ফেব্রুয়ারী মাসের পরিষদের প্রথম বৈঠকে
১৪ বছর বয়সের সকলের জন্য বাধ্যতামূলক
প্রাথমিক শিক্ষা বাস্তবায়ন করি তোলার
জন্য সরকারকে নির্দেশনা দেয়া হয়। কিন্তু
দুর্ভাগ্যজনক পরিচালনা কারণে নির্দেশনা দেয়া
হয়।

১৯৬৪-৬৬ সালে দেশব্যাপী আন্দোলনের ১০
বছরের পরিকল্পনা অর্থাৎ ১৯৬৪ সালের ৬৬ ধারা
থেকে ১৯৭৫-৭৬ সালের পরিকল্পনা প্রণয়ন করে।
এই আইনগুলোও সফলভাবে প্রাথমিক শিক্ষার
সার্বজনীন করিতে পারেনি।

অতঃপর প্রাথমিক শিক্ষাকে সার্বজনীন
করার লক্ষ্যে ১৯৬২ সালে শিক্ষা আইন
প্রণয়ন করা হয়, সেই আইনগুলো প্রণয়ন
করার আগে আগে ১৯৫৪ সালে গঠন করা
কারিগরি পর্যায়ের কারিগরি শিক্ষাদেশী কমিশন
গুলি করি দেয়া হয়। আবার ১৯৫৮ সালে
হামুদ শিক্ষানীতি বাতিল করি কারিগরি
পর্যায়ের কারিগরি প্রাথমিক শিক্ষা কমিশন
গঠন করা হয়। প্রাথমিক শিক্ষা সুযোগ করে
করিবার কারণে ১৯৭৭-৭৮ সালে অসময় সরকারের

DPEP অৰ্থাৎ বিদ্যালয় প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ সাৰ্বজনীন কৰাৰ উল্লেখযোগ্য আঁচনি। মূলতঃ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ দ্বাৰা প্ৰাথমিক শিক্ষা সাৰ্বজনীন কৰাৰ আৰু তাৰ গুণগত মান উন্নতকৰণৰ বাবে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ দ্বাৰা পোষকতা কৰা এটি গুৰুত্বপূৰ্ণ আঁচনি। আমাৰ দুৰ্ভাগ্যক্ৰমে আমাৰ দেশত প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ সাৰ্বজনীনকৰণ প্ৰক্ৰিয়াত মহামাৰিৰ আৰম্ভণিৰ পৰা বিদ্যালয় প্ৰাথমিক শিক্ষা আঁচনিৰ ভূমিকা উল্লেখনীয়।

* UNIVERSALISATION OF PRIMARY EDUCATION ASSAM :- অসমত প্ৰাথমিক শিক্ষাক বাধ্যতামূলক কৰিবৰ কাৰণে প্ৰথম অসম অসম প্ৰাথমিক শিক্ষা আইন ১৯২৬ চনত প্ৰণয়ন কৰা হয়। এই আইনখন সম্পূৰ্ণ কাৰ্যকৰী নোহোৱাকৈ বেছিদিনেই স্থগিতাদেশ লাভ কৰে। স্বাধীন চৰকাৰে ১৯৪৭ চনত আন এখন অসম প্ৰাথমিক শিক্ষা আইনসংশোধন কৰে। সৰ্বশেষত আমাৰ দেশত প্ৰাথমিক শিক্ষাক সাৰ্বজনীন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত উল্লেখযোগ্য আঁচনি হৈছে SSA অসম সৰ্বশিক্ষা অভিযান।

দেশৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত ইতিমধ্যে DPEP আঁচনি প্ৰয়োগ কৰা হৈছে। সেই আঁচনিখনৰ বিচাৰ লবলৈ সৰ্বশিক্ষা আঁচনিখন অসফল কৰি তোলা হৈছে। ইয়াৰ লগে লগে

নিৰ্দেশ বাধ্যকলাপ হাতত লোৱা হৈছে। সৰ্বশিক্ষা অভিযানে প্ৰাথমিক শিক্ষাক সাৰ্বজনীন কৰাৰ লগে লগে গুণমানক কেন্দ্ৰ কৰি তোলাৰ ব্যৱস্থাও কৰি থাকিছে। এই উদ্দেশ্যসমূহৰ বাবে বিগতে DPEP আৰ্টেনিৰ কাৰ্যসূচীও সুফল দেখুৱা হৈছে। লগতে শিক্ষা অনুষ্ঠানৰ উন্নয়ণৰ বাবে সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ মাধ্যমেৰে তথ্য প্ৰদান কৰা হৈছে।

সৰ্বশিক্ষা অভিযান হুইচ SSA বহুলাংশে জনা যায়। আমাৰ দেশত প্ৰাথমিক শিক্ষাক সাৰ্বজনীন কৰাৰ বাবে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ দ্বাৰা বিশেষভাৱে প্ৰস্তুত কৰি উলিওৱা আৰ্টেনিখনৰ নামেই হৈছে সৰ্বশিক্ষা অভিযান। ১৯৯৮ চনৰ অক্টোবৰত ভাৰত আমাৰ দেশৰ সকলো ৰাজ্যৰ শিক্ষামন্ত্ৰী-সকলৰ এখন সন্মিলন অনুষ্ঠিত কৰা হয়, এই সন্মিলনতে সৰ্বশিক্ষা অভিযান আৰ্টেনিৰ ৰূপৰেখা প্ৰদান কৰা হয়। এই আৰ্টেনিখন নবেম্বৰ মাহত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে অনুমোদন লাভ কৰে।

আমাৰ দেশৰ ৯৩ তম সংশোধনীৰ বাবে 2002 চনৰ নবেম্বৰ মাহত সংসদে অনুমোদন লাভ কৰে। 2002 চনৰ 28 মে'ত ৰাজ্যসভাই তথা সংশোধনীত ৬-'১৪ বছৰ বয়সৰ সকলো লৰা-ছোৱালীৰ বাবে বিনামূলীয়া আৰু

বাধ্যতামূলক প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ বিষয়ে স্পষ্টকৈ উল্লেখ কৰা হয়। আনহাতে অংশগ্ৰহণকাৰীসকলে অংশগ্ৰহণ কৰা 6-28 বছৰ বয়সৰ মধ্যে লৰা-ছোৱালীৰ উপযুক্ত যত্ন আৰু তেওঁলোকৰ শিক্ষাৰ সুব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত বেকাৰৰ বিশেষ দায়বদ্ধতাৰ কথাও উল্লেখ কৰা হয়।

সৰ্বশিক্ষা অভিযান হৈছে এক বিশেষ শিক্ষা আন্দোলন, এনে আন্দোলনৰ দ্বাৰা নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ ভিতৰত প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ সাৰ্বজনীন প্ৰতিষ্ঠাৰ বাস্তৱ কৰি তোলাৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে। এনে অভিযানমূলক আন্দোলনখন হল ৰাজ্যসমূহৰ আইন ব্যৱস্থাৰ লগত জড়িত অনুষ্ঠানসমূহ, বিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতি সমূহ তথা কৰ্তৃপক্ষসমূহ, গ্ৰাম্য শিক্ষা সমিতি সমূহ, দল অঞ্চল, পাঁচ অঞ্চলৰ অধীনে থকা সমিতিসমূহ, ট্ৰাই বেল জাতীয় পাৰ্টিত কাউন্সিল আৰু প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ বিস্তাৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ লগত জড়িত অন্যান্য সাধ্যমসমূহৰ অংশগ্ৰহণ আৰু সহযোগিতা কামত কাৰ্যকৰী কৰিব বিচৰা হৈছে।

সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ দ্বাৰা DPEP অথবা জিলা প্ৰাথমিক শিক্ষা আন্দোলনৰ দ্বাৰা আমাৰ লোৱা জিলাসমূহত উচ্চ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ বাবে কৰা কাম-কাজত অৰ্থিক গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছে। সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ

কাৰ্যৰ পৰ্যায়ত গঠিত কৰা হৈছে আৰু অসমৰ দেশৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীক অধ্যক্ষ হিচাপে লৈ 2008 বৰ্ষৰ সময়ছোৱাতে অসমৰ দেশৰ প্ৰায় বিভিন্ন ৰাজ্যৰ প্ৰায় 612 খণ্ডটিক আৰ্থিক বিদ্যালয় সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ প্ৰথম পৰ্যায়ৰ কাম কাজ আৰম্ভণি কৰা হৈছে। সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ দ্বাৰা নানা অৱস্থাত থকা কন্যা, শিশু, অসুৰক্ষিত জাতি-জনজাতি আৰু অসামাজিক অন্যান্য শ্ৰেণীৰ বিকলাঙ্গ শ্ৰেণীৰ শিশুসকলক প্ৰাথমিক শিক্ষা প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ গুৰুত্ব প্ৰদান কৰি প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ সাৰ্বজনীন প্ৰক্ৰিয়া যথাযথভাৱে কৰি তোলাৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে।

* SSA IN ASSAM (অসমৰ প্ৰাথমিক সৰ্বশিক্ষা অভিযান) :- শিক্ষাৰ সাৰ্বজনীনকৰণ প্ৰক্ৰিয়াত আগুৱাইনিবলৈ নানা ধৰণৰ কাম-কাজ হাতত লোৱাৰ বাবে চেষ্টা কৰিছে। ইতিমধ্যে নানা ধৰণৰ আঁচনিৰ অন্তৰ্গত শিক্ষাৰ দিশৰ পৰা পিছপৰা নিৰ্ধাৰিত জিলাসমূহত প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ সাৰ্বজনীনকৰণৰ বাবে কাৰ্য প্ৰক্ৰিয়া গ্ৰহণ কৰা হৈছে। 'শিশুৰ ইতুৰণ' শীৰ্ষক বিশেষ কাৰ্য আঁচনিৰ দ্বাৰা অসমৰ 6-14 বছৰ বয়সৰ 90% তকৈ আৰ্থিক শিশুক এই সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ অধীনত প্ৰাথমিক শিক্ষা প্ৰক্ৰিয়াত নামভৰ্তি কৰোৱা হৈছে। তদুপৰি কাৰ্যসূচীৰ দ্বাৰা বিদ্যালয় লৰা-ছোৱালীক প্ৰাথমিক শিক্ষাত নামভৰ্তি কৰোৱা হৈছে

তেওঁলোকক ইতিমধ্যে ৩টা গুৰুত্বপূৰ্ণ সেতু-বন্ধন পাৰ্য্যায়ত সফলতাৰে উত্তীৰ্ণ হৈছে।

যিসকল লৰা-ছোৱালীয়ে সেতুবন্ধন পাৰ্য্যায়ত সফলতাৰে উত্তীৰ্ণ হৈছে তেওঁলোকক প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ বেল সুবিধা দিয়া হৈছে। যিবোৰ অঞ্চলত প্ৰাথমিক বেল সুবিধা নাই অঞ্চলসমূহত ১৬(KM) কিলো-মিটাৰ ব্যাসাৰ্দ্ধত SSA ৰ অন্তৰ্ভুক্ত আঁচনিৰ আৰ্থিক সহায়ত আৰু পঞ্চায়তীৰাজ অনুষ্ঠানৰ জাতীয় অসহায় সহযোগিতা 'আমাৰ পঢ়োৱালি' নামৰ কেন্দ্ৰ স্থাপন কৰা হৈছে। অসমত 2008-09 চনৰ পৰিগণিত 6000 ওৰ্ধ আৰ্বিক তেন আমাৰ পঢ়োৱালি কেন্দ্ৰ স্থাপন কৰি তোলা হয়।

আমাৰ পঢ়োৱালি স্থাপনৰ উপৰিও 'আমাৰ দৌৰা' নামৰ আৰু এখন অভিযানৰ জৰিয়তে আমাৰ ৰাজ্যৰ মুঠ ২৬ খন জিলাৰ ৯ খন জিলাত ১০ হাজাৰ আৰু অতৰ্ধিক আৰ্বিক বয়সৰ শিশুসকলক ৩টা আধাৰভিত্তিক সেতুবন্ধন পাৰ্য্যায়ত আগবঢ়োৱা হৈছে। প্ৰাথমিক বিদ্যালয়বোৰৰ অনুপাতত শ্ৰমিক ৰখা কৰিবলৈ 'শিক্ষা মাধ্যমী' আৰু 'শিক্ষাবন্ধী' নিযুক্তি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। অৰ্ধশিক্ষা অভিযানৰ সফলোবোৰ কাম-কাজ নিয়ন্ত্ৰণৰ পৰিচালনা কৰাৰ বাবে 15 000 ওৰ্ধ আৰ্বিক সহায়ক শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী নিযুক্তি কৰা হৈছে। 'আশ্বাস'

লাখৰ আটোনিৰ জৰিয়তে প্ৰচলিত প্ৰাথমিক শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠানৰ পৰিচালনীয়া আৰু মাসিক মূল্যায়ন, শিক্ষক অভিবাবকৰ লগত মাসিক সম্পৰ্ক বজাই ৰখাৰ বাবে শিক্ষক অভিবাবক সন্মিলনৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।

ৰাজ্যৰ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত চলাফেৰাৰ সুব্যৱস্থাৰ বাবে দুৱাৰ্ঘাৰা আটোনিৰ অধীনত প্ৰায় ৪০,০০০ টকা আৰ্থিক প্ৰাথমিক বিদ্যালয় আৰু ৫২২ প্ৰাথমিকতকৈ আৰ্থিক প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত চলাফেৰা কৰাৰ ব্যৱস্থা স্বাস্থ্যকৰ পৰিবেশ বজায় ৰাখিবলৈ প্ৰস্ৰাৱগাৰ নিৰ্মাণ, শৌচাগাৰ নিৰ্মাণ আদিৰ দৰে কাম-কাজ আৰম্ভ কৰা হৈ আহিছে।

I.II (MEANING OF SARVA SHIKSHYA ABHIYAN)
(সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ অৰ্থ): সৰ্বশিক্ষা অভিযান হল তথাকথি শিক্ষা আটোনি। এই আটোনিয়ন প্ৰস্তুত কৰা হৈছে প্ৰাথমিক শিক্ষাক সাৰ্বজনীন কৰাৰ বাবে। বাধ্যতামূলক অনুষ্ঠানসমূহ, বিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতি, গ্ৰাম্য শিক্ষা সমিতি, ছয়-বছৰ অন্তৰ পৰ্যায়ৰ শিক্ষা সমিতি, শিক্ষক আদি এই অভিযানৰ তথা অংশ গ্ৰহণ কৰে।

I.III * FRAMEWORK OF THE PROGRAMME OF SSA
(সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ আটোনিৰ গাঁথনি):—

সৰ্বশিক্ষাৰ চহৰত আমাৰ দেশত প্ৰাথমিক শিক্ষাক সাৰ্বজনীন কৰাৰ বাবে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ দ্বাৰা প্ৰস্তুত কৰি ইলিতুৱা আটোনিয়ন হৈছে সৰ্বশিক্ষা অভিযান।

সৰ্বশিক্ষাৰ অভিযানৰ মূল লক্ষ্য আছে। এই লক্ষ্য পূৰণৰ প্ৰথম পৰ্যায়ৰে প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ আঁচনিৰ ৰূপায়ণ বিস্তৃত পাঁচবৰ্ষীয় সময়ত আৰু দ্বিতীয় পৰ্যায়ৰে সাৰ্বজনীন প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ লক্ষ্য উপলব্ধি হোৱাৰ বাবে আয়ু-ব্যয় অনুকূলীয় ব্যৱস্থাৰ কথা সুচোৱাৰ লগতে শক্তিশালী পদক্ষেপৰ বিষয়ে সুচায়। আমাৰ দেশৰ প্ৰাথমিক শিক্ষা সাৰ্বজনীন কৰাৰ বাবে ঐতিহ্যগত অসুবিধাৰ নানা ধৰণৰ অধিগতি, সংগঠন আদিৰ সমস্যাৰে সকলো দিশৰ প্ৰতিযোগিতাকে ধৰি বেছিভাগেই অনুষ্ঠানসমূহৰ জৰিয়তে বিভিন্ন কাৰ্যৰ লগত জড়িত কৰি তোলাৰ প্ৰয়াস চলোৱা হৈছে।

I.IV * BROAD STRATEGIES OF SARVASHIKHA ABHIYAN (সৰ্বশিক্ষা অভিযান আঁচনিৰ বিস্তৃত ৰূপৰেখা) :- (১) সৰ্বশিক্ষা অভিযান আৰ্থ-সামাজিক সংস্কাৰ সাধনৰ অন্যতম উপায় হিচাপে। এই ক্ষেত্ৰত কেন্দ্ৰীয় আৰু ৰাজ্য চৰকাৰে সংস্কাৰ সাধনৰ দায়িত্ব বহন কৰি প্ৰদানৰ ব্যৱস্থাৰ দক্ষতা বৃদ্ধি কৰাৰ প্ৰচেষ্টা চলাইছে। ৰাজ্যসমূহে প্ৰাথমিক শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ উন্নয়ন নিৰ্ধাৰণ কৰাৰ চেষ্টা কৰিছে আৰু বৈশিষ্ট্যক প্ৰশাসন, বিদ্যালয়খোৱাৰ পৰিৱেশলাভে সৰ্বাঙ্গ ব্যক্তিগত বিদ্যালয়ৰ নীতি আৰু দূৰ বাল্যকালৰ যত্ন আৰু শিক্ষা ইত্যাদিক সামৰি লোৱাৰ চেষ্টা অব্যাহত ৰাখিছে।

(২) সৰ্বশিক্ষা অভিযান বিশেষকৈ ভাৰতৰ গ্ৰামাঞ্চলত অধিক প্ৰচেষ্টা চলাইছে। প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ বিষয়ত ৰাজ্য আৰু কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে দীৰ্ঘ-স্থায়ী অৰ্থনৈতিক অংশীদাৰিত্ব নিহুৱাই ৰাখিছে।

(৩) সর্বশিক্ষা অভিযানে সম্প্রদায়, সাধারণের সহযোগিতা কাম্য। ইহার মূল লক্ষ্য হইতেছে বিকেন্দ্রীকরণ প্রক্রিয়ার মাধ্যমে সম্প্রদায় সাধারণের বিদ্যালয়ভিত্তিক হস্তক্ষেপ।

(৪) সর্বশিক্ষা অভিযানের কার্যকলাপ হইতে পোষ্ট পরিচালনা আওয়াজুল।

(৫) সর্বশিক্ষা অভিযানের সম্প্রদায়ভিত্তিক কার্যক্রম দান বৃদ্ধির আছে।

(1.v) Characteristics of Sarvashekha Abhiyan (সর্বশিক্ষা অভিযান আঁটনির বৈশিষ্ট্য)

(১) ই হল প্রাথমিক শিক্ষার সার্বজনীন করার লাগে লোড়া এক সময় সাপেক্ষ কার্যসূচী।

(২) প্রাথমিক শিক্ষার মানদণ্ড উন্নয়ন ইহার মুখ্য উদ্দেশ্য।

(৩) ই হল প্রাথমিক শিক্ষার যোগ্যতাভিত্তি সামাজিক ন্যায় প্রতিষ্ঠা করার এক আঁটনি।

(৪) সর্বশিক্ষা অভিযান আঁটনি হল কেন্দ্রীয় রাজ্য আর স্থানীয় সরকারের এক অংশীদার করা আঁটনি

(৫) প্রত্যেক রাজ্যের সরকার দ্বারা অধিকাংশ শিশুর শিক্ষার সুযোগদান।

(৬) দেশের অনগ্রসর আর শিক্ষার মহিলা-অংশের সবলীকরণের উপর প্রদান করা হয়।

I.VI * (Role of Non Govt. Organisation in SSA) সর্বশিক্ষা অভিযানের বেসরকারী সংগঠনসমূহের ভূমিকা :-

সর্বশিক্ষা অভিযানে দক্ষতা গঠনের ক্ষেত্রে বেসরকারী সংগঠনের লাগে অংশীদারের পরিচালনা স্থিতি লাগে করিছে। এই স্থিতি সম্প্রদায়সমূহের ক্ষেত্রেও আছে আর সম্প্রদায়

প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ ক্ষেত্ৰতো আছে। তেনে ধৰণৰ অংশীদাৰী ব্যৱস্থাপনাৰ প্ৰয়োগ হিচাপে কাৰ্যশালী সমূহক বুলাই নিয়োগ কৰে। ৰোজগাৰী সংগঠনৰ ক্ষেত্ৰত অংশীদাৰী ব্যৱস্থাৰ পৰিচালনা কৰা হৈছে। এই কাৰ্যই আৰ্থিকখাতৰ হস্তক্ষেপৰ নিয়ন্ত্ৰণ উন্নত কৰিছে আৰু নিৰ্দিষ্ট স্থানীয় গতি কৰাত আৰ্থিক মুক্ততা নিৰ্ধাৰণ কৰিছে। শিক্ষাৰ সন্দৰ্ভত ৰোজগাৰী সংগঠন-সমূহে আৰ্থিক অৰ্থপূৰ্ণ অৱদান যুগিয়াইছে। বিশেষকৈ শিক্ষাৰ বিষয়ত বিদ্যালয়ৰ বাহিৰত থকা শিশুসকলক মূল স্ৰোত এলি আনাত সাহায্য কৰা শিক্ষক প্ৰশিক্ষণ আৰ্থিক উন্নীতকৰণ পাঠ্যক্ৰমলৈ আৰু প্ৰয়োগৰ কাৰণে দক্ষতা বিকাশৰ বাবে সম্প্ৰদায়সমূহক সংগঠিত কৰাত, শিশুৰ ধাৰণা প্ৰকাশ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত অসমৰ্থ শিশু-সকলৰ মাজত কৰ্ম সম্পাদন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ৰোজগাৰী সংগঠনসমূহে সহায় আগবঢ়াই আহিছে।

অংশীদাৰী ব্যৱস্থাপনাৰে পৰিচালনা কৰিছে তিনি ধৰণেৰে। সেয়া হল —

(১) ক্ষেত্ৰীয় আৰু বাৰ্ষিক ব্যৱস্থাসমূহে পোনপটীয়া ভাবে নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰিছে।

(২) ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু বাৰ্ষিক সংসদ প্ৰতিষ্ঠান-সমূহে আগবঢ়োৱা আৰ্থিক কাৰ্যসূচীৰ মাধ্যমেৰে।

(৩) প্ৰাথমিক শিক্ষা সংস্থাসমূহে আগবঢ়োৱা অৰ্থৰে সম্প্ৰদায় কাৰ্যসূচীত অংশগ্ৰহণ কৰাৰ মাধ্যমেৰে।

ওপৰত উল্লেখ কৰা সৰ্বশিক্ষাৰ সকলোবোৰ দিশৰ বিষয়ে গুৰুত্ব আৰোপ কৰি নাইবা পৰিবেশন কৰি দেখিছোঁ যে - সৰ্বশিক্ষা অভিযান আমাৰ দেশৰ, ৰাজ্যৰ, জিলাৰ নাইবা অঞ্চলৰ প্ৰাথমিক শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ প্ৰগতি, ধৰ্ম, বৰ্ণ, ভাষা আদি সকলোৰ তাৰতম্য লোপ কৰি সৰ্বজনীন সকলোৰ ক্ষেত্ৰত শক্তিশালী প্ৰচেষ্টা চলাইছে। আমাৰ দেশৰ পিছপৰা দুৰ্বলীকৰণৰ ক্ষেত্ৰতো বিশেষ ভূমিকা পালন কৰিছে। লগতে দেশ তথা জনসাধাৰণৰ উন্নতিৰ সংকেত পৰিলক্ষিত আগবঢ়াইছে। সামগ্ৰিক ভাবে সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত শক্তি গুৰু তথা সকল পৰিলক্ষিত হৈছে পৰিবেশন কৰিব পাৰি।

—— x ——

UNIT - (II)

RE-VIEW THE RELATED

প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ ওপৰত সৰ্বশিক্ষা অভিযান আঁচনিৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে কৰা অনুশীলন কাৰ্য 2018 চনৰ আগত কোনো ব্যক্তি বা সাহিত্যৰে অনুশীলন কাৰ্য হোৱাৰ কোনো সন্ধান পোৱা নাযায়।

আমি ইতিমধ্যে কৰা অনুশীলনৰ পৰা যিবোৰ লক্ষ্য হত, সৰ্বশিক্ষা অভিযান আঁচনিৰ বিশেষ শিক্ষাৰ কোনো বিচাৰ্য হোৱা নাই হলি জানিব পৰা গৈছে।

UNIT- III PLAN AND PROCEEDURE

* III.I – Formulating objectives of the topic (বিষয়বস্তুৰ লগত জড়িত উদ্দেশ্য) :-

১/ আমাৰ বিষয় বস্তুত সৰ্বসিহঁতৰ অৰ্জিত জ্ঞানৰ ফলস্বৰূপ আহোৱাৰ বিষয়ে অধ্যয়ন।

২/ সৰ্বসিহঁতৰ অৰ্জিতৰ কাষিত তথা ইয়াৰ সুবিধাৰ সদুপযোগ কাৰণে সদুপযোগসমূহৰ ভূমিকা কি?

৩/ নিৰ্ধাৰিত আঁচনি সম্পূৰ্ণকৰণে বুজিব হৈছেনে নাই তাৰ বিষয়ে অধ্যয়ন।

৪/ নিৰ্ধাৰিত আঁচনিত হোৱা ত্ৰুটীসমূহলৈ তথা আঁচনিৰ লক্ষ্যই ভুল কাৰ্য হৈছেনে নাই তাৰ বিষয়ে জ্ঞান।

৫/ নিৰ্ধাৰিত তালিকাত আঁচনিসমূহৰ লগত জড়িত সমস্যাসমূহৰ বিষয়ে অধ্যয়ন।

৬/ আঁচনিসমূহ ফলপ্ৰসূ হোৱাৰ সাৰ্থক বাবে হোৱা বিনিয়োগৰ বিষয়ে অন্বেষণ।

* III.II –

১/ বিষয়ৰ উদ্দেশ্য অনুসৰি হোৱা ফল হিচাপে উক্ত তালিকাত আঁচনিৰ প্ৰয়োগ হৈছে নিচেই কিন্তু ফলপ্ৰসূ হৈ উঠা নাই।

২/ উদ্দেশ্য অনুযায়ী সৰ্বসিহঁতৰ অৰ্জিতৰ কাষিত তথা ইয়াৰ সুবিধাৰ হেতুও সদুপযোগে এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা লোৱা হোৱা হৈছে।

৩/ বিষয়ৰ উদ্দেশ্য অনুসৰি হোৱা ফল হিচাপে নিৰ্ধাৰিত তালিকাত আঁচনিৰ প্ৰয়োগৰ হেতুত বিনিয়োগৰ পৰিমাণ অধিক হোৱা।

৪/ উক্ত তালিকাত সঠিক কাৰ্যসূচীৰ প্ৰণয়নত মানৱ সম্পদৰ বিকাশৰ হাত কম।

৫/ নিৰ্ধাৰিত আঁচনি অনুসৰি আঁচনিৰ লক্ষ্যই ত্ৰুটী সমূহলৈ চুবি, কাইছে ভুল অনুমান কৰিব পাৰি।

* III. III collection of data (তথ্য সংগ্রহের মাধ্যম) :-

- Name of area in collection of data (তথ্য সংগ্রহ করা অঞ্চলের নাম) :- 26 নং বরপাকা গাঁওপঞ্চায়েত মরিগাঁও (অসম),

- Name of the school in collection of data (তথ্য সংগ্রহ করা স্কুলের নাম)

১/ বরপাকা প্রাথমিক বিদ্যালয়,
২/ বরাবরুপনী প্রাথমিক বিদ্যালয়,
৩/ দুয় বরদুপনী প্রাথমিক বিদ্যালয়,
৪/ বরা দুপাৰবাড়ী প্রাথমিক বিদ্যালয়,
৫/ হাঁচেৰা কলংপাৰ প্রাথমিক বিদ্যালয়,
৬/ হাঁচেৰা প্রাথমিক বিদ্যালয়,

* III. IV – Delimeration of the collecting area (তথ্য সংগ্রহ করা অঞ্চলের বিবরণ) :-

মরিগাঁও জিলার বিভিন্ন অঞ্চলের তুলনায় বরপাকা গাঁও অঞ্চল অন্যতম। এই অঞ্চলের বেশিরভাগ মানুষই কৃষিকার্যের সঙ্গে জড়িত। এর সাথে শিক্ষার ক্ষেত্রে নারীরা শিক্ষা বিকাশের ক্ষেত্রে নানা বিষয়ে অসুবিধার সম্মুখীন হয়।

প্রথমত, যাতায়াত, ঘাটের অসুবিধা এই অঞ্চলের প্রধান সমস্যা। পিচরাস্তার অভাবহেতু নির্মাণ করা যাতায়াত ব্যবস্থাটিও উঠে যায়। ফলত ভাল যোগাযোগের সুযোগ সঠিক ভাবে পায় না।

দ্বিতীয়ত, বাল্যবিবাহের কারণে অনেক সময় বিদ্যালয়ে যেতে পারে না।

তৃতীয়তঃ, পৰিবেশন ব্যৱস্থা এই পদ্ধতিৰ তুলনাত উচ্চতৰ আছিল।

চতুৰ্থতঃ, উক্ত পদ্ধতিত শিক্ষাৰ সময় কম হোৱাৰ বাবে শিক্ষাৰ প্ৰকৃত মূল্যবোধ আৰু সমৰ্থন পৰিলক্ষিত।

* III. V. - Sample - গবেষণাৰ লগত সংগতি ৰাখি উক্ত গবেষণাৰ ~~লগত~~ তথ্য সংগ্ৰহৰ বাবে দুই ~~খন~~ গবেষণালয় লোৱা হয়। দুয়ো চৰকাৰী আৰু বেচৰকাৰী বিদ্যালয়। সেই প্ৰতিটো বিদ্যালয়ৰ শিক্ষক তথা ৰ ছাত্ৰীৰ পৰা পঞ্চাশ ছাত্ৰীৰ হাত হাতৰীৰ তথ্য গবেষণা কৰা হৈছে।

* III. VI - Tool used (সামগ্ৰীৰ ব্যৱহাৰ):

উক্ত অনুশীলন কাৰ্য চলোৱাৰ বাবে গবেষকজনে তৈয়াৰ কৰা প্ৰশ্নাৱলী ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে। এই প্ৰশ্নাৱলীৰ তথ্যতেই গবেষণা অনুধ্যায় চহৰখনি নিৰ্ভৰ কৰে। তলতে ইয়াৰ উদ্দেশ্যিত প্ৰশ্নাৱলীসমূহ তথা গবেষণা উল্লেখ —

—: বস্তুনিষ্ঠ উত্তৰৰ প্ৰশ্নাৱলী :—

নি: চ:— তলত উল্লেখ কৰা প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ প্ৰদান কৰাৰ বাবে হয় বা নহয় লিখিবা আছে। যি সকলৰ তলত দিয়া গৰাকি ব্যৱহাৰ কৰি উত্তৰ প্ৰদান কৰে যেনে, তলতে ১ - ১৬ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ গবেষণালয়ৰ অন্তৰ্ভুক্ত থকা গবেষণা বিষয়ে উত্তৰ প্ৰদান কৰে যেনে —

প্ৰশ্ন নং ১/ গবেষণালয়ত দুই গবেষকৰ সংখ্যা কিমান?

উত্তৰ —:

প্ৰশ্ন নং ২/ গবেষণালয়ত দুই দুজন গবেষকৰ সংখ্যা কিমান?

উত্তৰ —:

প্ৰশ্ন নং ৩/ বিদ্যালয়ত মুঠ মাইলা শিক্ষয়িত্ৰীৰ সংখ্যা কিমান ?

উত্তৰ :

প্ৰশ্ন নং ৪/ বিদ্যালয়ত TET উত্তীৰ্ণ শিক্ষক কাছে চন বাই আছে কেইজন ?

উত্তৰ :

প্ৰশ্ন নং ৫/ বিদ্যালয়ত মুঠ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা কিমান ?

উত্তৰ :

প্ৰশ্ন নং ৬/ বিদ্যালয়ত মুঠ ছোৱালীৰ সংখ্যা কিমান?

উত্তৰ :

প্ৰশ্ন নং ৭/ বিদ্যালয়ত মুঠ লৰাৰ সংখ্যা কিমান?

উত্তৰ :

প্ৰশ্ন নং ৮/ বিদ্যালয়ত প্ৰথম শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা কিমান ?

উত্তৰ :

প্ৰশ্ন নং ৯/ বিদ্যালয়ত দ্বিতীয় শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা কিমান ?

উত্তৰ :

প্ৰশ্ন নং ১০/ বিদ্যালয়ত তৃতীয় শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা কিমান ?

উত্তৰ :

প্ৰশ্ন নং ১১/ বিদ্যালয়ত চতুৰ্থ শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা কিমান ?

উত্তৰ :

প্ৰশ্ন নং ১২/ বিদ্যালয়ত পঞ্চম শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা কিমান ?

উত্তৰ :

প্ৰশ্ন নং ১৩/ বিদ্যালয়ত কেনি দুয়াৰৰ সংখ্যা কিমান ?

উত্তৰ :

উত্তৰ :

প্ৰশ্ন নং ১২/ অৰ্ধবাৰ্ষিক পৰীক্ষাৰ ফলাফল আৰু বিদ্যালয়ত উন্নতি হৈ আছে?

আছে/ নাই

প্ৰশ্ন নং ১৩/ আমাৰ বিদ্যালয়ত SSA ৰ দ্বাৰা পৰিচালিত কি পৰিবেশ আছে?

আছে/ নাই

প্ৰশ্ন নং/ ১৪/ আমাৰ বিদ্যালয়ত প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত শিক্ষক আছে?

আছে/ নাই

প্ৰশ্ন নং ১৫/ আমাৰ বিদ্যালয়ত চৌকা পানীৰ ব্যৱস্থা আছে?

আছে/ নাই

প্ৰশ্ন নং ১৬/ উপযুক্ত শিক্ষাদানৰ আৰু লেখাদানৰ আছে?

আছে/ নাই

প্ৰশ্ন নং ১৭/ কাৰ্যকৰী টেবিল আৰু সাধাৰণ আছে?

আছে/ নাই

প্ৰশ্ন নং ১৮/ আঁচনিৰ উদ্দেশ্য অৰ্থে স্থানীয় কাৰ্যকৰ্ম হিচাপে স্থানত কথা হৈ আছে?

আছে/ নাই

প্ৰশ্ন নং ১৯/ শাৰীৰিক দিশৰ অসক্ষম শিশুসকলৰ সাধাৰণ ব্যৱস্থা আছে?

আছে/ নাই

প্ৰশ্ন নং ২০/ শিক্ষকৰ ৰেজিষ্টাৰ ৰেকৰ্ড আৰ্থিক সাধাৰণ বাবে কেন্দ্ৰীয় হিচাপৰ বাবে হিচাপৰ লগত সম্পৰ্ক আছে? আছে/ নাই

প্ৰশ্ন নং ২১/ শিক্ষকৰ ৰেজিষ্টাৰ বা লগ-বুকখনী শিক্ষকৰ উন্নতিৰ বাবে ব্যৱহাৰকৰণৰ বিচাৰ পূৰ্বিৰ আছে? আছে/ নাই

প্ৰশ্ন নং ২২/ শিক্ষকৰ লগত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ভাল সম্পৰ্ক আছে? আছে/ নাই

প্ৰশ্ন নং ২৪/ আপোনাৰ বিদ্যালয়ত মৰ্ডাৰন-ছুজুৰ ব্যৱস্থা আছেনে? আছে/নাই

প্ৰশ্ন নং ২৫/ ছুজুৰ সদৰঃ বিশ্ৰামগাৰীক বিচ আছেনে? আছে/নাই

প্ৰশ্ন নং ২৬/ আপোনাৰ বিদ্যালয় ছুলৰ বাগিচা আছেনে? আছে/নাই

প্ৰশ্ন নং ২৭/ বিদ্যালয়ত খেলৰ মৈদান আছেনে? আছে/নাই

প্ৰশ্ন নং ২৮/ আপোনাৰ বিদ্যালয়ত প্ৰয়োজনীয় খেল সামগ্ৰী আছেনে? আছে/নাই

প্ৰশ্ন নং ৩০/ বিদ্যালয় সুস্থ বজনা-বেক্ষণ তথা চেনিটাৰ্ভিৰ দ্বাৰিয়ে বিদ্যালয় সমিতিৰ হাত অৰ্পণ কৰা আছেনে? আছে/নাই

প্ৰশ্ন নং ৩১/ DPEP আঁচনিৰ অন্তৰ্গত সকলোবোৰ বিষয় প্ৰদান হৈ আছেনে? আছে/নাই

প্ৰশ্ন নং ৩২/ আঁচনিৰ অনুযায়ী যথেষ্ট শিক্ষক আছেনে? আছে/নাই

প্ৰশ্ন নং ৩৩/ প্ৰত্যেক শিক্ষকৰ বাবে একাডেমিক নিৰ্দিষ্ট কোঠালী আছেনে? আছে/নাই

প্ৰশ্ন নং ৩৪/ নাৰীদৰ্শিৰ বেমুৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক ইংৰাজী তথা আৰ্থিক বিষয়ৰ ব্যৱস্থা আছেনে? আছে/নাই

প্ৰশ্ন নং ৩৫/ আপোনাৰ বিদ্যালয় পিছত বৈদ্যুতিক প্ৰকাশ আছেনে? আছে/নাই।

প্ৰশ্ন নং ৩৬/ সৰ্বশিক্ষাৰ আঁচনিয়ে আপোনাৰ অঞ্চলত বৃদ্ধি পাইছেনে? হয়/নহয়

প্রশ্ন নং ৩৭/ ২০০৬ সাল পর্যন্ত সকলের শিক্ষাকে শিক্ষার বিস্তৃত ক্ষেত্র, বিদ্যালয় তথা পাঠ্যক্রম সামঞ্জস্য গোয়া হইয়াছিল? হয়/ নহয়

প্রশ্ন নং ৩৮/ ২০০৭ সাল পর্যন্ত ৫ বছরীয় শিক্ষা পরিকল্পনা সমাপ্ত করার সুযোগ দিয়া হইয়াছিল? হয়/ নহয়

প্রশ্ন নং ৩৯/ ২০১০ সাল পর্যন্ত ৮ বছরীয় শিক্ষা সমাপ্ত করার সুযোগ দিয়া হইয়াছিল? হয়/ নহয়

প্রশ্ন নং ৪০/ ২০১০ সাল পর্যন্ত সার্বজনীন নামাঙ্কন নির্দিষ্ট করা হইয়াছিল? হয়/ নহয়

প্রশ্ন নং ৪১/ শিক্ষার ক্ষেত্রে মহিলাসকলের উৎসাহ জোগাবার চেষ্টা করিয়াছিল? হয়/ নহয়

প্রশ্ন নং ৪২/ অনুসূচিত বিদ্যালয়ত অনগ্রহ আরু আহুনিয় হয়নে? হয়/ নহয়

প্রশ্ন নং ৪৩/ বিদ্যালয়ত সকলো লাচা-ছোৱালী অধ্যয় উপযুক্ত হয়নে? হয়/ নহয়

প্রশ্ন নং ৪৪/ অবৈধনিক অধীন অনুসূচিত নতুন শিক্ষকক নিযুক্ত পাইছিল? হয়/ নহয়

প্রশ্ন নং ৪৫/ সকলো লাচা ছোৱালীয়ে বিলাসুলীয়া পাঠ্যক্রম পাইছিল? হয়/ নহয়

প্রশ্ন নং ৪৬/ বিদ্যালয়ত খেলোৱা প্রাঙ্গণ বা হল বৰ্ত্তমান পাইছিল? হয়/ নহয়

প্রশ্ন নং ৪৭/ প্রয়োজন সাপেক্ষে অন্য কোনো বিদ্যালয়ৰ সহায় পাইছিল? হয়/ নহয়

প্ৰশ্ন নং ৪৮/ স্কুলত দৈনিক পৰিষ্কাৰ কাৰ্য হয়নে? হয়/ নহয়।

প্ৰশ্ন নং ৪৯/ স্কুলত দৈনিক প্ৰাৰ্থনা কাৰ্য হয়নে? হয়/ নহয়

প্ৰশ্ন নং ৫০/ আপোনাৰ বিদ্যালয়ত বহুবেকীয়া পৰিদৰ্শন হয়নে? হয়/ নহয়।

UNIT-(IV)

DATA THEIR ANALYSIS AND RESULT

*IVI-I ÷ DATA ANALYSIS (তথ্যৰ বিশ্লেষণ):-

প্ৰাথমিক বিদ্যালয় হিচাপে সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ সুবিধাৰ ওপৰত কৰা বিচাৰ্য্য বাহি লোৱা প্ৰশ্নাৱলীৰ যোগেদিয়া প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ বিষয়ে তথ্য বিশ্লেষণ কৰা হল।

১/ ঘৰপাৰ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়:-

ঘৰপাৰ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়খন পঞ্চায়ত মাতৃলালত অৱস্থিত। সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ ওপৰত থকা সুবিধাৰ ওপৰত কৰা অনুশীলনৰ বাবে তলৰ তথ্যসমূহ তলত দিয়া হল:

বিদ্যালয়খনৰ মুখ্য শিক্ষকৰ সংখ্যা 8 জন। ছাত্ৰীকোঠাৰ সংখ্যা ২টা প্ৰত্যেকৰ তথা শৌচালয়ৰ সংখ্যাবোৰ স্থাপন কৰা হৈছে। লগত চমুৱা পানীৰ বাবে হেন্দপ তথা পানী পৰিষ্কাৰ কৰা দেখা হৈছে। শিক্ষক-শিক্ষাৰ বাবে সুকীয়া কোঠা আছে। কিন্তু বিদ্যালয়খনৰ চাৰিওফালৰ পৰিবেশ সুন্দৰ। স্কুল চৌহদ অত্যন্ত পৰিষ্কাৰ, মাতৃভাষাৰ ব্যৱস্থা

বাল, স্কুল চৌহদ্দ নই- নহুনি আছে। স্কুলত উপস্থিত থকা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নথা তথ্য দেখা মতে শিক্ষক আৰু ছাত্ৰ ছাত্ৰী চৰ্বিত্ৰণ দিনেই উপস্থিত আছে।

২/ মহাবাহুদলনী প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ঃ-

বৰপাক গাওঁ পঞ্চায়ত অন্যতম প্ৰাথমিক বিদ্যালয় হল এই বিদ্যালয়। উক্ত বিদ্যালয়ৰ তথ্যসমূহ তলত বিহ্নাৰ্থিলগৰ ঃ- বিদ্যালয়ৰ মুঠ শিক্ষকৰ সংখ্যা ৪ জন। তাৰে দুজন চেঁচে উত্তীৰ্ণ শিক্ষক। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা ১৪০ জন। বিদ্যালয়ত ৰন্ধনী কোঠাৰ সংখ্যা ২ টা। অভাৱসাৰ, চৌকাসাৰ লগত ভাল ৰান্ধনীৰ ব্যৱস্থা আছে। স্কুলৰ চাৰিওফালৰ পৰিবেশ বৰ সুন্দৰ, স্কুল চৌহদ পৰিষ্কাৰ। ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰীৰ সদ্ভাৱ ৰক্ষাও উপস্থিত আছে। বিদ্যালয়ত খেল সামগ্ৰী নাই যদিও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক বিভিন্নধৰণৰ খেল শিকোৱা হয়। প্ৰশাসনৰ ছাৰা কৰা বহুবেধীয় পৰিদৰ্শনটো প্ৰাতিষ্ঠানিক কৰা হয়, যদি জানিব নথা হৈছে।

৩/ দ্বিৰ বহুলনী প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ঃ-

দ্বিৰ বহুলনী প্ৰাথমিক বিদ্যালয়খন বৰপাক গাওঁপঞ্চায়তৰ দুয় প্ৰান্তত অৱস্থিত। এই স্কুলখন আটোৱাইতকৈ বেছি পুৰণি বেলী, সমাজৰ সুন্দৰ আৰু ভাল পৰিবেশত এই স্কুলখন অৱস্থিত। তবে দুখীয়া গাওঁ বাসীৰ জনসাধাৰণ উচ্চমানৰ। স্কুলৰ মুঠ শিক্ষকৰ

সংখ্যা ৪ জন। মুট ছাত্র-ছাত্রীর সংখ্যা ৫৩ জন। শ্রেণী শিক্ষক সংখ্যা ২ টি। খেলা ধুলার পানীয় ব্যবস্থা আছে। লাগে শৌচাগার, প্রস্রাবাগার ব্যবস্থাও আছে। বিদ্যালয়ের চারপাশ বেষ্টিত সব মিলিত ছাত্র-ছাত্রীদের চলাফেরার জন্য ব্যবস্থা আছে স্থানীয় বাইরের লোক সম্পর্ক পরিলক্ষিত হোয়া দেখা যাচ্ছে। ছাত্র-শিক্ষকের সম্পর্ক ভাল। বহুমাধ্যমে পাঠদান শিক্ষামূলক-মূলক হয়ে আছে। প্রতিটি শ্রেণীতে উপযুক্ত ছাত্র-ছাত্রী আছে।

৪/ বহর দুর্গাবাড়ী প্রাথমিক বিদ্যালয়ঃ

বহর দুর্গাবাড়ী প্রাথমিক বিদ্যালয়-এর পরিবেশের তাৎপর্যে দিকটি অবস্থিত। স্কুলগৃহ পরিদৃশ্য শিক্ষার্থী তাই সুপরিকল্পিত নয়। কারণ স্কুলের পাশ দোকান ও অন্য অনুমতি পথ চলাচল হয়ে যে কারণে লাগে শিক্ষার্থীদের স্কুল চলাকালে খেলা-করার নাই। স্কুলের ছাত্র ছাত্রীর সংখ্যা শিক্ষার্থী। স্কুলের মুট শিক্ষকের সংখ্যা ৪ জন। ছাত্র-ছাত্রীর সংখ্যা ৫২ জন। খেলা ধোয়া পানীয় ব্যবস্থা নাই। ছাত্র আছে শিক্ষকের সাক্ষাৎ সমস্যা প্রীতির ভাব কম যেন অনুভব হয়। কিন্তু পরিদর্শনমূলক সাক্ষাৎ ভাবে শিক্ষকের পরিচালনা করছে। বিদ্যালয়ের শ্রেণী কোথাও নাই মুখোমুখি বসে পাঠ পাঠন।

শিক্ষকের বাবে নির্দিষ্ট শ্রেণীকোঠা নাই। পানীয় বাবে জল সুব্যৱস্থা নাই। শৌচ-পায়খানা তেনেই কম। স্কুল চৌহদ্দি তেনেই নাই।

শিক্ষক মহোদয়ৰ কথা অনুসৰি গম পালোঁ যে বিদ্যালয়খনত লগত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সম্পৰ্ক ভালেই। আৰু লগতে শিক্ষক তথা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী শিক্ষণমূলক ভিত্তিত থাকে হৰ্ষিত তথ্য আগবঢ়োৱা হৈছে।

(৮) চৌদ্দৰ কলংপাৰ প্ৰাথমিক বিদ্যালয় :-

এই স্কুলখন পঞ্চায়তৰ একেবাৰে শেষ ভাগত প্ৰায় অৱস্থিত। স্কুল খনৰ পৰিবেশ শিক্ষাৰ এটা সুবিধাজনক নহয় কাৰণ স্কুলখনৰ কাষ দিয়া তথা অনুসৰি গম পোৱা হৈছে ৰাস্তাৰ লগত শিক্ষণীয় পৰিস্থিতিৰ স্কুলখনৰ চৌহদ্দিত, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে খেলা-ধূলা কৰিবৰ কাৰণে খেল পথাৰৰ অভাৱ। স্কুলৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যাও মতেই কমে নহয়। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা ১৬৪ জন। শিক্ষকৰ সংখ্যা ৪ জন। জল থোৱা পানীয় সুব্যৱস্থা নাই। ছাত্ৰ-শিক্ষকৰ মাজত সম্পৰ্ক কম যেন অনুভৱ হয়। কিন্তু লগতে ইয়াৰ পৰিদৰ্শন সময়তে শিক্ষকে পৰিচালনা কৰাৰ অভাৱ দেখা যায়। বিদ্যালয়ত শ্ৰেণী কোঠাৰ সংখ্যাও কম। শিক্ষকৰ বাবে নির্দিষ্ট শ্ৰেণী কোঠা নাই। পানীয় বাবে জল সুব্যৱস্থা নাই। শৌচ-পায়খানা তেনেই

কক্ষ। স্কুল চৌহদ্দি তেনেই সৰু।

শিক্ষক মহোদয়ৰ পৰা আমি গম পালো যে বিদ্যালয় আৰু লগত ছাত্ৰছাত্ৰীসকলৰ সম্পৰ্ক আছে। শিক্ষক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নিয়মানুগ উপস্থিত থাকে ছাত্ৰলত তথ্য পোৱা গৈছে।

(৬) দ্বৈ-শিক্ষক প্ৰাথমিক বিদ্যালয় —

এই বিদ্যালয়খনৰ পঢ়াশুনা তেনেকুৱা বেয়া অৱস্থাত। স্কুলখনৰ পৰিবেশ খুবই বহুত দুৰ্বৰীকলক দুটা স্কুলৰ পৰা পোৱা তথ্য অনুসৰি গম পোৱা গৈছে। স্কুলখনৰ স্কুল চৌহদ্দি লগতে খেল পথাৰৰ ভূমিখণ্ড আছে। স্কুলখনত মুঠ শিক্ষকৰ সংখ্যা হল ৪ জন। ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ সংখ্যা 220 জন। খেল পথাৰৰ ভূমিখণ্ড আছে। ছাত্ৰ আৰু শিক্ষকৰ মাজত এক সুন্দৰ মিলা-প্ৰীতিৰ সম্পৰ্কও আছে। পৰিদৰ্শন সম্বন্ধে সাধাৰণতে শিক্ষকে পালন কৰিছে। বিদ্যালয়ত শ্ৰেণী কোঠাৰ সংখ্যাও যথেষ্ট আছে। শিক্ষকৰ বাবে পৰিৱেশ শ্ৰেণীকোঠা আছে। ইয়াৰ স্কুলখনৰ পাৰিপাৰ্শ্বিক লগতে গছ-গছৰিও বহুত আছে।

শিক্ষক মহোদয়ৰ পৰা আমি গম পালো যে বিদ্যালয়খনৰ লগত ছাত্ৰসকলৰ সম্পৰ্ক আছে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু শিক্ষকে নিয়মানুগ উপস্থিত থকাৰ লগতে সুন্দৰ মিলা-প্ৰীতিৰ ভাৱ আছে বুলি তথ্য পোৱা গৈছে।

* উপরে বর্ণিত সাউথ সেকেন্ডারি প্রাথমিক বিদ্যালয়ের অধ্যক্ষের তথ্য টেবিলের উপস্থাপন করা হল :

[illegible]	৪	১	২	২	২	২	২	২	২	২	২	২	১৮০	১৮	২২	২৭	১৮
[illegible]	৪	১	২	২	২	২	২	২	২	২	২	২	১০০	৮৬	১৮	১৮	১৮
[illegible]	৪	১	২	২	২	২	২	২	২	২	২	২	১৮০	১৮	২২	১৮	১৮
[illegible]	৪	১	২	২	২	২	২	২	২	২	২	২	১০০	৮৬	১৮	১৮	১৮
[illegible]	৪	১	২	২	২	২	২	২	২	২	২	২	১০০	৮৬	১৮	১৮	১৮
[illegible]	৪	১	২	২	২	২	২	২	২	২	২	২	১০০	৮৬	১৮	১৮	১৮
[illegible]	৪	১	২	২	২	২	২	২	২	২	২	২	১০০	৮৬	১৮	১৮	১৮
[illegible]	৪	১	২	২	২	২	২	২	২	২	২	২	১০০	৮৬	১৮	১৮	১৮
[illegible]	৪	১	২	২	২	২	২	২	২	২	২	২	১০০	৮৬	১৮	১৮	১৮
[illegible]	৪	১	২	২	২	২	২	২	২	২	২	২	১০০	৮৬	১৮	১৮	১৮
[illegible]	৪	১	২	২	২	২	২	২	২	২	২	২	১০০	৮৬	১৮	১৮	১৮
[illegible]	৪	১	২	২	২	২	২	২	২	২	২	২	১০০	৮৬	১৮	১৮	১৮

প্ৰাথমিক শিক্ষাক সৰ্বজনীন কৰাৰ ক্ষেত্ৰে বহু সুবিধা প্ৰদান কৰা হৈছে, তথাপিও বহু প্ৰয়োজনীয় বিষয়ৰ অভাৱ হে দেখা যায়।

বিষয় অনুসন্ধান কৰা অনুশীলনৰ পৰা পোৱা তথ্য অনুযায়ী দেখা গল যে প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ সৰ্বজনীন আৰু বাধ্যতামূলক কৰাৰ ক্ষেত্ৰত স্থানীয় বাইজৰ আৰু স্কুলৰ প্ৰশাসনে অবহেলাৰ পৰিচয় দিছে। উক্ত সাত পঞ্চবৰ্ষীয় শিশুৰ হাৰ কম হোৱাৰ বাবে ইয়াৰ বোধ হয় অভিভাৱক লোকেই শিক্ষাৰ প্ৰকৃত মূল্যবোধ সম্পৰ্কে নাজানে। ফলত সৰ্বজনীনকৰণৰ ক্ষেত্ৰত পিছপৰা। ইয়াতকৈ ফলত দেখাপোৱা নহয়। আৰু শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত তত্ত্বাবধান অবহেলা কৰা দেখা যায়। সৰ্বজনীন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ই এক অন্যতম বাধা।

দ্বিতীয়তে উক্ত পঞ্চবৰ্ষীয়াত শিক্ষকৰ সংখ্যা সুবিধা কম। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ তুলনাত শিক্ষকৰ সংখ্যা অধিক হোৱা বাবে শিক্ষাৰ্থীয়ে বিষয় বস্তু শেষ কৰিব নোৱাৰে আৰু যাৰ ফলত শিক্ষাৰ পতি পিছুৱাই যায়। ফলত অৰ্জনৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্য বাধাগ্ৰস্ত হয়। লগত প্ৰশিক্ষণ প্ৰাপ্ত শিক্ষকৰ সংখ্যাও অতি কম। যাৰ ফলস্বৰূপে ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ মানসিক, দৈহিক আবেগিক আৰু নৈতিক সামাজিক

*IV . II (Result of data) তথ্য বিশ্লেষণ :-

প্রাথমিক বিদ্যালয় আৰু সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ ছাত্ৰছাত্ৰীৰ বিষয়ে অনুশীলন কাৰ্য্য কৰা আমি দেখিবলৈ পালো যে মাজিলী জিলাৰ বহুবাৰি গাওঁ নগৰীয়া সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ প্ৰয়োগত ক্ষেত্ৰত স্কুল প্ৰশাসনে দায়িত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছে। অন্যান্য নগৰীয়া আৰু মাজিলী জিলাৰ অঞ্চলৰ তুলনাত সৰ্বশিক্ষা অভিযান অভিযানৰ প্ৰয়োগত দেখা গৈছে যে নগৰীয়া সৰ্বশিক্ষা অভিযান অভিযানৰ প্ৰয়োগত দেখা সমান হাৰে প্ৰয়োগ কৰিছে। স্কুল প্ৰশাসনে বিদ্যালয়ত সঠিক বা নিয়মিত মুখবন্ধ দিয়া লগা হয় আৰু অঞ্চলবাসীৰ বিনামূল্যে প্ৰদান কৰিছে। লগতে বহুতে কীয়া পতিয়াৰ দ্বাৰা স্কুলত উপযুক্ত পৰামৰ্শ আৰু অন্যান্য দিশত অঞ্চল বিষয়েই বিনামূল্যে মুখবন্ধ স্কুল প্ৰশাসনে চেষ্টা চলাইছে।

সৰ্বশিক্ষা অভিযান অভিযানৰ প্ৰধান লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্য হিচাপে প্ৰাথমিক শিক্ষাক সাৰ্বভৌমিকৰণ সাৰ্বজনীন কৰা আৰু তেওঁ সাৰ্বভৌমিকৰণ কৰাত ক্ষেত্ৰত বৰকাতত কালত পিছ পৰা বালক বালিকাত মুখ্যভাৱে প্ৰদান কৰা হৈছে।

কিন্তু মাজিলী জিলাৰ বিদ্যুৎ নাই

পাঠ্যসূচিত ইয়াত অধিকাংশ প্রয়োগ হোৱা দেখা নাযায়। কাৰণ সৰ্বোচ্চ ৰচনাত্মক কালত পঢ়া ক্ষমতাৰ ওপৰত লক্ষ্য ৰাখি প্ৰতি বছৰে অলপ নাইবা প্ৰায় কৰি উলিওৱা পাঠ্যসূচিৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ আগত অলপ অকাম কৰিব লোৱাতে। যাৰ ফলত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে প্ৰকৃত শিক্ষাৰ পৰা বঞ্চিত হয়। লগতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলেও ইয়াত অনুসৰিত পৰিবেশ আৰু অনুশাসন ব্যৱস্থা ঘটকটীয়া লোৱাৰ বাবে শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত পিছুৱাই যোৱা পৰিলক্ষিত হয়।

ইয়াত উপৰিও উক্ত পাঠ্যসূচিত আমাৰ শিক্ষাৰ পৰিচালনা তথা সাৰ্বজনীন শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত নানা বিধৰ সমস্যাৰ পৰিলক্ষিত হয়। যেনে —

১/ বাতৰি ঘটিত সমস্যা এই পাঠ্যসূচিত অধিক সমস্যা। বিষয় নহয় প্ৰাৰম্ভিক পৰ্যায়ৰ পৰা বাতৰি ব্যাখ্যালীয়ে উঠিবাৰ চেষ্টা কৰে।

২/ বিভিন্ন ভাষাভাষীত লোক বাস কৰা বাবে স্থানীয় ভাষাৰ পৰা কিছু অসুবিধা দেখা যায়।

৩/ পাঠ্যবিষয়ৰ ব্যৱস্থা এই পাঠ্যসূচিত সুবেই প্ৰাৰম্ভিক। কাৰণ পৰিচ্ছেদ পাঠ্যসূচিত হোৱাত সুবেই অসুবিধা আৰু পিছুৱাই থকা।

৪। বাংলাদেশের সমাজের কাজ অর্থনৈতিক সময় বিদ্যালয়ে বহু যথার্থের উন্নয়ন অন্যতম সমস্যা আরোপের বাধে বিজ্ঞান সমস্ত দুর্বিষহতাকে লব লাগিবে।

(৪) পৰিবেশীয় প্ৰতিকূলতাৰো এক গুৰুত্বপূৰ্ণ সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰিছে। সেয়েহে অন্যান্য অঞ্চলৰ দৰে পৰিবেশৰ লগত সংগতি ৰাখি পৰিবেশীয় সমস্যা দূৰ কৰিব লাগে।

(৫) সাক্ষৰতাৰ হাৰ কম হোৱাটোও এক গুৰুত্বপূৰ্ণ সমস্যা। যেনেকুৱা শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত স্কুল - প্ৰশাসনৰ লগতে স্থানীয় বাসিন্দাৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা আগবঢ়াব লাগিব। ৰাজ্যৰ কাৰণে এনেধৰণৰ শিক্ষাই সুদূৰপ্ৰসাৰী প্ৰভাৱ কৰিব লাগিব যাতে শিক্ষাৰ প্ৰতি ছাত্ৰ - ছাত্ৰীৰ আগ্ৰহী হব পাৰে। লগতে স্থানীয় বাসিন্দাৰ কৰ্তব্য হব শিক্ষাৰ গুৰুত্ব বোৰ্ঝা এই সম্পৰ্কে গুৰুত্ব আৰোপ কৰিব লাগে।

(৬) প্ৰশিক্ষণ প্ৰাপ্ত শিক্ষকৰ ঘাটতিয়েও শিক্ষাৰ সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰিছে। যাৰ ফলস্বৰূপে ছাত্ৰ - ছাত্ৰীসকলে প্ৰকৃত শিক্ষাৰ পৰা বঞ্চিত হব পৰিছে। আৰু লগতে প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত শিক্ষক নিয়োগৰ বাবে স্থানীয় বাসিন্দা স্কুল প্ৰশাসনক অনুৰোধ কৰা লাগে।

লগতে প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ সাৰ্বজনীন কৰাৰ উদ্দেশ্যসমূহৰ সম্বন্ধেও কিছু পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা হল — প্ৰথমতে, 'অসমৰ' আৰু অসমীয়া ৰোৰ্ড কৰাৰ বাবে

অর্থনৈতিক সচলতা করে লাভের শিক্ষকতা সম্পর্কে কর্মি দুর্লভ লাগিবে।

দ্বিতীয়তঃ, সমাজের বর্তমান দুর্বিষহ অবস্থার কারণে অর্থনৈতিক সক্ষমতা অর্জনের ভূমিকা কার্যের লাগিবে।

তৃতীয়তঃ, সমাজের বর্তমান সংস্কার আর গতিশীলতা মনোভাবের অবস্থানের কারণে বিজ্ঞানসম্মত দৃষ্টিভঙ্গী লব লাগিবে।

চতুর্থতঃ, শিক্ষার্থীর ইচ্ছামতো পাঠ্যক্রম সম্পূর্ণ দুর্লভ লাগিবে।

পঞ্চমতঃ, প্রাথমিক শিক্ষার কার্যকরী কর্মি দুর্লভই হলে অধ্যাপকের প্রয়োজনীয় দুর্গমতার সঙ্গে মোকাবিলা করিব লাগিবে। শিক্ষার্থীর সমাজ পরিবর্তন লক্ষ্যেই দুর্গম মনোভাবের ভয় রেখাও উন্মুক্ত হয়।

উপরন্তু ইসলাম ধর্ম সম্পর্কিত দুরূহ সমাধান তথা ধর্মসম্পর্কিত দুরূহ মানি চলিলে দেশমধ্যে উন্নত মানুষ হয় দুর্লভ অবস্থান করিব পারি।

* V. II – Discuss of the results and conclusion –

সর্বিশেষ বিদ্যালয় ১৪ নং ঘরগাঁও পরগনার প্রাথমিক শিক্ষার উপর সর্বশিক্ষা অভিযানের দুর্বলতার বিষয়ে কথা আলোচনার কথা বেশের ফলাফল

সমূহ আমাদের সংবিধানেই বলে দেওয়া আছে যে রাষ্ট্রগুলির ফলাফলেই শিক্ষার বিকাশের ক্ষেত্রে নির্ণায়ক, বিষয়টির অনুশীলন এবং দেশের ফলাফল সমূহের রাষ্ট্রগুলি অসফলতাকে পরিলক্ষিত হচ্ছে।

মূল্যায়ন করলে দেখা যাচ্ছে যে প্রাথমিক শিক্ষার সার্বজনীন করার ক্ষেত্রে সমস্যা সমূহ প্রকটরূপে অনুভূত হচ্ছে দেখা যাচ্ছে।

উপরিউক্ত সামগ্রিক আলোচনার পর আমরা দেখা পাচ্ছি যে সংবিধানে বিধানের 46 নং ধারার পাশে নিয়ন্ত্রিত প্রাথমিক শিক্ষার উপরে সর্বশিক্ষার অভিযানের দ্বারা ক্ষেত্রে নানা বিষয় সংস্থা দেখিয়েছি পাশে, যেমন কেন্দ্রীয় সরকার, রাজ্যসরকার, বিদ্যালয়সমূহ এবং স্থানীয় বাসিন্দা এই সমস্যা সমূহ সমাধান করার লক্ষ্যে এক সমন্বিত প্রয়াস গ্রহণ করিতে লাগে। নতুবা অতীত কালের ন্যায় বেশি বেশি অর্থ প্রাথমিক শিক্ষার পাঠ্যক্রমগত আর সার্বজনীন করার স্বপ্ন স্বপ্নই থেকে যায়। এর মূল কারণ এক সমাধান, তাদের গঠনমূলক পরিচয় গুরুত্ব বাদে এই সমস্যাসমূহ সমাধান করাটা অত্যন্ত প্রয়োজনীয়।

- সহায়ক গ্রন্থ তালিকা -

(১) উচ্চমাধ্যমিক শিক্ষার্থীদের শিক্ষণ আর শিক্ষা (স্নাতক স্তরের) ড. মুকুল শর্মা।

(২) আধিবিদ্যা শিক্ষা আর দূরত্ব শিক্ষা (স্নাতক স্তরের) ড. মুকুল শর্মা।

(৩) শিক্ষা (উচ্চতর মাধ্যমিক দ্বিতীয় বর্ষ), ড. লক্ষ্মীরানী দাস